

Motion till riksdagen 2023/24:1307

av **Leif Nysmed m.fl. (S)**

Utökat skydd mot föreningsrättskränkning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyddet i medbestämmandelagen mot föreningsrättskränkning bör stärkas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Av medbestämmandelagen 8 § framgår att föreningsrätten skall lämnas okränk. Kränkning av föreningsrätten föreligger, om någon på arbetsgivar- eller arbetstagersidan vidtager åtgärd till skada för någon på andra sidan för att denne har utnyttjat sin föreningsrätt eller om någon på ena sidan vidtager åtgärd mot någon på andra sidan i syfte att förmå denne att icke utnyttja sin föreningsrätt. Sådan kränkning föreligger även om åtgärden vidtages för att åtagande mot annan skall uppfyllas.

Att rätten att ingå i och verka för en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation ska lämnas okränkt torde vara självklart och djupt rotat i Sverige. De senaste åren har dock fler och fler slagit larm om att misstänkt kränkning av föreningsrätten framkommit, nu senast vid en av Elektrikerförbundet utlyst strejk i Göteborgsområdet.

Utifrån dagens tillämpning av lagstiftningen ska den som fått sin föreningsrätt kränkt göra sannolikt att föreningsrättskränkning förekommit. Kan arbetstagaren eller arbetsgivaren göra detta skiftar bevisbördan över till den andra parten att påvisa att kränkning ej skett. Det kan exempelvis vara mycket svårt att göra sannolikt att en arbetstagarare blivit hindrad av sin arbetsgivare att delta i strejk eller blivit uppsagd på grund av sitt fackliga engagemang. Ofta förekommer också kränkningar genom hot i samtal, där arbetstagaren uppmanas upphöra med sin fackliga verksamhet eller lämna sitt fackförbund. Utan en tydlig åtgärd tagen mot arbetstagaren som man kan koppla till kränkningen. Detta skapar ett ojämnt maktförhållande, där den utsatta parten står i underläge mot den kränkande parten, och gör målen mycket svåra att driva.

Medbestämmandelagens intention att skydda föreningsrätten riskerar att falla bort om lagstiftningen skyddar den som utövat kränkningen. Vi ser därför ett behov av att se över skyddet för den utsatte.

Leif Nysmed (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Hanna Westerén (S)